

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. III. Dignitatem & auctoritatem Ecclesiarum Patriarchalium à B. Petro
vel ejus successoribus ortam esse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT III.

Dignitatem & auctoritatem Ecclesiarum Patriarchalium à B. Petro vel ejus successoribus ortam esse.

1. Christum, antequam ex hoc mundo proficisceretur, nullam Parochiarum, Diœceson, Provinciarum, Exarchatum, vel Patriarchatum distinctionem constituisse, ex tota Evangelii serie colligitur, præsertim ex verbis illis, quæ in Cœlum profecturus ad Apostolos habuit Matt. ult. *Euntes docete omnes gentes*, quæ indistinctam, & illimitatam missionem continent; licet fortè Apostolis formam præscripserit, juxta quam disponendi essent Pastorum gradus & officia, quò cuncta suavius administrarentur, & utiliùs, effect- que Ecclesia hostibus suis *terribilis ut Castrorum acies ordinata*. Amplissima erat potestas omnium Apostolorum, prout exigebat primo illo tempore rerum status, cum nimirum non tam regenda, quàm efformanda erat Ecclesia. Tunc enim dispergendi erant per totum orbem Pastores, qui oves undique ad Christi caulam adducerent; Piscatores, qui collectis undique piscibus, Ecclesiæ sagemam implerent; Venatores, qui ubique venantes viventem prædam in domum Dei reportarent.

2. Verùm cum maxima exstitit fidelium copia, constituenda fuit totius regiminis Ecclesiastici forma. Quamobrem sicut in exercitu Imperator seu Dux unicuique Officiali præsertim primario suas partes, suumque munus assignat, imò & dignitatem tribuit, nisi jam id à Principe præstitum fuerit: ita B. Petrus, quem suum in terris Vicarium, & supremum omnium fidelium Pastorem Christus creaverat, varias Dignitates Ecclesiasticas, & officia instituit, secundum formam à Christo acceptam, vel à Spiritu sancto suggestam, ultra ea quæ per se Salvator ipse ordinaverat.

3. Itaque Sedem suam in Ecclesia Romana desigens, eam cæterarum omnium Matrem, ac Magistram esse voluit, eique ultra reliquarum communem sollicitudinem specialem re-

P p p ser-

seruavit Occidentalium curam. Alexandrinam & Antiochenam, ad Patriarchalem Dignitatem exiit, plurimarum eius Provinciarum præfecturam committens. Est ergo, inquit Gelasius I. in Concilio Romano anno 494. prima Petri Apostoli sedes Romana Ecclesia, non habens maculam, neque rugam, nec aliquid epistomodi. Secunda autem Sedes apud Alexandriam B. Petri nomine à Marco eius Discipulo & Evangelista consecrata est, ipseque a PETRO APOSTOLO in Ægyptum directus verbum veritatis predicavit & gloriosum consummavit Martyrium. Tertia verò Sedes apud Antiochiam eiusdem Beatissimi PETRI NOMINE habetur honorabilis, eò quod illic, priusquam Romanam venisset, habitavit, & illic primum nomen novella gentis exortum est. Baronius, & alii putant hæc ad verbum desumpta ex alio antiquiori Concilio habito sub Damaso anno 382. Similia etiam habet Nicolaus I. in responsi. ad consulta Bulgarorum cap. 92.

4. Harum Ecclesiarum fundationem, & exaltationem S. Petro luculentius adscribit S. Gregorius lib. 6. epist. 37. quæ est ad Eulogium Episcopum Alexandrinum; Quis enim, inquit, nesciat Sanctam Ecclesiam in Apostolorum Principis soliditate firmatam, qui firmitatem mentis traxit in nomine, ut Petrus à Petra vocaretur? cui veritatis voce dicitur: TIBI DABO CLAVES REGNI COELORVM: cui rursus dicitur: ET TU ALIQUANDO CONVERSUS CONFIRMA FRATRES TVOS: Iterumque, Simon Joannis amas me? PASCE OVES MEAS. Itaque, cum multi sint Apostoli, pro ipso tamen Principatu SOLA APOSTOLORVM PRINCIPIS SEDES in autoritatem conuincit. Ipse enim sublimavit Sedem, in qua etiam quiescere, & presentem vitam finire dignatus est. IPSE DECORAVIT SEDEM, IN QVA EVANGELISTAM DISCIPVLVM MISIT. IPSE FIRMAVIT SEDEM, IN QVA SEPTEM ANNIS QVAMVIS DISCESSVRVS SEDIT.

5. Licet autem majorum Urbium Episcopis sæpè in plures alios tributa sit autoritas, quia commodior erat ad illos recursum, ob frequentia negotia, quæ illuc ex circumjacentibus Provinciis Præsules evocabant: tamen non à civili Urbium excellentia, sed à S. Petri autoritate præstantiam suam consecutas esse illas Ecclesias affirmat sanctus Innocentius I. Epistola 18. quæ est ad Alexandrum Episcopum Antiochenam cap. 1. ubi de Antiochena Ecclesia loquens; Advertimus, inquit, non tam pro Civitatis magnificentia hoc eidem attributum, quam quod prima Primi Apostoli Sedes esse monstratur, ubi & nomen accepit Religio Christiana.

Christiana, & quæ conventum Apostolorum apud se fieri celeberrimum meruit, quæ, ut his Romæ Sedi non cederet, nisi, quod illa in transitu meruit, SUSCEPTVM ISTA APVD SE, CONSUMMATVMQVE GAUDERET.

6. Ridet S. Gelasius primus Epist. 13. quæ est ad Episcopos Dardaniæ, illos, qui Ecclesiarum prærogativam ab urbium politica dignitate repetunt; Risimus autem, quod prærogativam volunt acacio comparari, quia Episcopus fuerit regis Civitatis. Numquid apud Ravennam, apud Mediolanum, Sirmium, apud Treviros multis temporibus non constitit Imperator? Numquid-nam harum urbium Sacerdotes ultra mensuram sibi met antiquitatis deputatam, quidpiam suis Dignitatibus usurpaverunt?

7. Hincmarus Archiepiscopus Remensis in Opus. 55. Capitulorum cap. 16. Ecclesiarum Patriarchalium dignitatem ad B. Petrum referendam multifariam ostendit; Sedes Ecclesiarum, inquit, scilicet Romana, Alexandrina atque Antiochena, idcirco specialiter legimus, Sedes dici, cum plurimæ Sedes, & Apostolorum, sicut Jacobi Hierosolyma, & Joannis apud Ephesum, in qua sedit & Timotheus B. Pauli Discipulus, & multa alia principalium Civitatum, quoniam Sedes sunt, quin potius, licet disparentur longinquitate terrarum, VNA SEDES SVNT MAGNI PETRI APOSTOLORVM PRINCIPIS, &c.

8. Beatus Petrus Damiani lib. 2. Epist. 16. propositâ sibi difficultate circa Ecclesiarum excellentiam, quod scilicet Hierosolymitana cæteris preferenda videatur, quia Hierosolymis perfectum est redemptionis mysterium, respondet Ecclesiarum dignitatem, non Christi, qui omnibus præsidet excellentiâ; sed Petri privilegio esse metiendam; Quoniam Hierosolymis passus est Dominus universis Ecclesiis non Romana, sed Hierosolymitana potius præesse debet Ecclesia. Verumtamen cum ex autoritate Canonum, Romana Ecclesia primum teneat locum, Alexandrina secundum, Antiochena tertium, Constantinopolitana quartum, Hierosolymitana jam quintum; constat Dominum salvatorem non unicuique Cathedræ speciali jure præesse, sed cunctis unum Pastorem universaliter præsidere. Liqueat ergo Ecclesiarum ordinem esse dispositum IUXTA PRIVILEGIUM PETRI, non secundum incomparabilem excellentiam Redemptionis. Quod ait Petrus Damiani, ex autoritate Canonum Romanam Ecclesiam primum tenere locum, non ita est accipiendum, quasi Canones hanc illi Ecclesiæ prærogativam contulerint, sed tantum, quod illi collatam fuisse declaraverint. Itaque

484 TRACTATVS DE LIBERTATIBVS,
sensisse illum dubitare non sinunt alia ejus verba, præsertim
opus. 5. cap. 1. ubi mirum in modum Ecclesiæ Romanæ
dignitatem, & auctoritatem explicat. *Romanam, inquit,
Ecclesiam, solus ipse fundavit, & super Petram fidei mox nascentis erexit, qui
B. Petro aeterna vita clavigero, terreni, simul & Cælestis Imperii jura com-
misi, &c.*

9. Quia ejusdem est concedere, ac in concessorum posses-
sione confirmare; si quando ambitio Ecclesias privilegiis à
B. Petro concessis spoliare tentavit, earum tuitionem pro-
virili susceperunt ejus Successores. Ita cùm Anatolius Epif-
copus Constantinopolitanus acceptâ occasione depositionis
Dioscori Alexandrini in Synodo Chalcedonensi factæ, nec
non destitutionis Domni Antiocheni à latrocínio Ephesino
tentatæ, & à S. Leone perfectæ, utriusque illius Ecclesiæ
jura invadere moliretur, & à Concilio Chalcedonensi usur-
pationem suam probandam curasset, obstitit ei validissimè
S. Leo, ut ex multis patet ejus Epistolis, præsertim ex 46.
cap. 5. ubi hæc inter alia leguntur; *Nihil Alexandrina Sedes, epus,
quam per S. Marcum Evangelistam B. Petri Discipulum meruit, precat Digi-
nitas; Nec Dioscoro impietatis suæ pertinaciâ corruente, splendor tanta Ecclē-
sia tenebris obscuretur alienis. Antiochena quoque Ecclesia, in qua primam
predicante Apostolo Petro Christianum nomen exortum est, in paterna constitu-
tionis ordine perseveret, & in gradu tertio collocata, nunquam se sua infirmat.
Aliud enim sunt Sedes, aliud presidentes. Quia verò, ut diximus Epif-
copi Concilii Chalcedonensis, sanctæ Sedis Legatis tum ab-
sentibus, ac postea reclamantibus, Patriarchalem Dignita-
tem prædicto Anatolio detulerant, eorum Decretum, seu
Canonem cassavit S. Leo ut patet ex ejus Epistola 55. quæ
est ad Pulcheriam Augustam cap. 3. *consensiones verò, inquit,
Episcoporum sanctorum Canonum apud Nicæam conditorum regulis repugnantes,
unitâ nobiscum vestra fidei pietate in irritum mittimus & PER AVTORI-
TATEM B. PETRI APOSTOLI, generali prorsus definitione cassa-
mus.**

10. Nec inanem fuisse illius S. Pontificis conatum in com-
primenda Episcoporum Constantinopolitanorum ambitione
testantur ejus litteræ tum ad Anatolium, tum ad Marcianum
Imperatorem. Ad illum sic scribit in epist. 71. cap. 3. *Illam
autem culpam, quam de augenda potestate, alienâ (ut asseris) adoratione*

contraxerat, efficacius atque sincerius, tua charitas diluisset, si quod tentari sine tua voluntate non potuit, non ad sola Clericorum consilia transfuisset. Quia sicut in mala susceptione delinquitur, ita & in mala consensione peccatur; sed gratum mihi, frater charissime, est, quod dilectio tua id profuerit sibi displicere, quod tunc etiam placere non debuit, &c. Epistolâ verò 59. Marcianum Dignitatis Patriarchalis Episcopo Constantinopolitano delatæ abrogationi acquievisse, apertè insinuat his verbis: Mihi autem multum fiducia, Deo per vos operante collatum est, quod probasse vos observantiam meam de Custodiâ Canonum paternorum, pietatis vestra affatibus indicatis. Et merito geminatur gaudium meum, cum vobis religiosissime placere cognosco, ut & Fides Nicæna suam teneat firmitatem, & privilegia Ecclesiarum illibata permaneant.

11. Idem confirmat Gelasius epistolâ 13. quæ est ad Episcopos Dardaniæ. Audiant, inquit, Marcianum, S. Memoria Papam Leonem summis laudibus profecutum, quod Canonum regulas violari nullâ fuerit ratione perpessus. Audiant Anatolium Clerum Constantinopolitanum potius, quam se, talia tentasse consistentem, atque in Apostolici Præsulis totum dicentem positum potestate. Anatolii Epistola ad S. Leonem edita est in collectione Romana Lucæ Holstenii in secunda sectione Synodæ Romanæ sub Bonifacio secundo num. 22. In ea & se excusat Anatolius, & S. Leonis potestatem agnoscit; Quæ Constantinopolitana gratiâ Sedis sancita sunt, inquit, in Chalcedonensi nuper universalis Synodo, pro certo Beatitudo vestra hoc habeat nullam esse culpam in me. Et infra; Cum & sic gestorum vis omnis, & confirmatio auctoritati vestra Benedictionis fuerit reservata.

12. Acacio similiter eadem de causa obstitit Gelasius, ut videre est in ejus Epistola 13. supra citata, quæ est ad Episcopos Dardaniæ; Nec minorem adhibuerunt diligentiam subsequentes Pontifices in conservandis Patriarchalium Ecclesiarum privilegiis. Idcirco Dioscorus Diaconus, ut ipse scribit ad Hormisdam Papam in Epistola, quæ exstat post 65. prædicti Hormisdæ, impedivit, quò minus Paulus Presbyter Constantinopolitanæ Ecclesiæ in Patriarcham Antiochenum electus, ordinaretur Constantinopoli, ne adversus Ecclesiam Antiochenam hæc ordinatio, tanquam præjudicium opponi aliquando posset. Hinc, inquit Dioscorus, est post labores, est post intentiones plures Antiochena Ecclesia ordinata est, electus est quidam Paulus nomine Presbyter Constantinopolitana Ecclesia, quem huic honoris

honori aptissimum Imperatoris testimonio comprobatum vulerunt, & tenuerunt hic ordinare. Ego iussione vestra non immemor CONTRADIXI, dicens: **IUSSIT D. NOSTER BEATISSIMVS PAPA SECVNDVM ANTIQVAM CONSVEVDINEM IBI (scilicet Antiochiæ) EVM EPISCOPVM ORDINARI.** Hoc obtinuit quod precepistis.

13. Leo Papa IX. epistolâ 5. quæ est ad Petrum Episcopum Antiochenum, suam ei opem pollicetur ad tuenda Patriarchalia jura Ecclesiæ Antiochenæ; Pro cuius (B. Petri) excellentia tertiam à Romana Ecclesia dignitatem retinet Antiochena, quam te defendere summo pere monemus, non tua gloria causâ, sed pro Sedis, cui ad tempus præsides, antiqua honorificentia. Nec revocaris ab hac intentione cupit libet pompâ, vel arrogantia, quin constanter defendas honorem, quem Antiochena Ecclesia reliquerunt omnia sanctorum Patrum Concilia. Ad quod utique, si oportuerit, **MAXIMA MATER, ROMANA SCILICET, ATQVE PRIMA SEDES, tam dilecta sibi filia, immo consocia nusquam decuit, quia quosdam conari minuere antiquam dignitatem Antiochena Ecclesia audimus.** Epistolâ 6. corripit Michaellem Archiepiscopum Constantinopolitanum, quod Patriarchas Alexandrinum, & Antiochenum suæ potestati subijcere conaretur.

14. Cæterum ne (quod facillimè accidit; aded ad affectandam libertatem & independentiam propendet hominum ingenium) è memoria Patriarcharum excideret, undè suam mutuati fuissent Dignitatem, reservata sunt nonnulla summo Pontifici in signum superioritatis. Varia enim sunt in historiis Ecclesiasticis exempla petitiæ Patriarcharum confirmationis à sancta Sede. Quædam affert D. Petrus de Marca lib. 6. cap. 5. §. 2. ex Epistolis S. Leonis & S. Simplicii: sed illa communionis Ecclesiasticæ signa, non veras confirmationes fuisse vult. Verùm ipse textus contrarium suadet. Etenim in Epist. 44. S. Leonis plurima sunt, quæ auctoritatem summi Pontificis declarant. Ut ista cap. 2. *cum secundum suæ consecrationis (Anatolii Episcopi Constantinopolitani, qui Patriarchatum ambebat, nondum tamen adeptus erat) aures ejus initia titubarent, benigniores circa ipsum, quam iustiores esse voluimus.* Et ista cap. 3. *satis sit quod predicto vestre pietatis auxilio, & MEI FAVORIS ASSENSV Episcopatum tanta urbis obtinuit (Anatolius.) Non indignetur regiam Civitatem, quam Apostolicam non potest facere sedem.* Et in Epistola sequenti, quæ est ad Pulcheriam Augustam cap. 2. *fieri*

frater & Coepiscopus meus Anatolius parùm considerans quanto pietatis vestra beneficio, & MEI FAVORIS ASSENSV Constantinopolitana Ecclesia Sacerdotium fuerit consecutus, non tam de acceptis gavisus, quàm de immodicis appetendis supra mensuram sui honoris accensus est.

15. In epistola autem 17. S. Simplicii, quæ est ad Acacium clariùs exprimitur confirmatio; Nuper ab Ægyptia Synodo qua & monacho plurima, & Fidei Catholica est communione suffulta, atque ab ipso omni propemodum Clero Alexandrine Sedis ad nos ex more relatio missa patefecit, sancta memoria fratrem quemdam (vel quondam) & Coepiscopum nostrum obiisse Timotheum, inque ejus vice consona fidelium voluntate Joannem, cui ad Sacerdotium constare crederentur omnia, subrogatum, ut nihil omnino restare videretur, nisi ut Deo nostro gratias agentibus nobis, atque gaudentibus, ut sine strepitu, quod Catholicus in defuncti ministerium successisset Antistes, APOSTOLICÆ QUOQUE MODERATIONIS ASSENSV votivam sumeret firmitatem, &c. Hoc igitur, quod restabat, erat necessarium ad firmitatem electionis, scilicet APOSTOLICÆ MODERATIONIS ASSENSV.

16. Prætermitto ordinationes autoritate summorum Pontificum in Patriarchalibus Sedibus factas, vel suspensas, & alia subjectionis signa. Istum tantum addo, in quo exhibetur velut typus constitutionis Patriarchalium Dignitatum. Quando in Generali Concilio Lateranensi sub Innocentio III. facta est unio Græcorum cum Ecclesia Latina, quæ occasio postulabat, ut Græci à Latinis humanissimè haberentur, non aliter confirmata est Patriarcharum Dignitas, quàm adjectâ conditione de testificatione superioritatis Romanæ Sedis, ut habet cap. 5. illius Concilii Decretorum, cujus sunt hæc verba; Antiqua Patriarchalium Sedium privilegia renovantes, sacrâ universali Synodo approbante sancimus, ut post Romanam Ecclesiam, que disponente Domino SUPER OMNES ALIAS ORDINARIÆ POTESTATIS OBTINET PRINCIPATVM, utpotè mater universorum Christi fidelium, & Magistra, Constantinopolitana primum, Alexandrina secundum, Antiochena tertium, Hierosolymitana quartum locum obtineant servatâ cuilibet propriâ Dignitate, ita quod postquam eorum Antistites à Romano Pontifice receperint pallium, quod est plenitudinis officii Pontificalis insigne, PRÆSTITO SIBI FIDELITATIS ET OBDIENTIÆ IVRAMENTO, licenter & ipsi suis suffraganeis pallium largiantur, recipientes pro se professionem canonicam, & PRO ROMANA ECCLESIA sponsonem obedientie ab eisdem.